

Bankenes sikringsfond

Erfaringer med risikoklassifisering av utlån

Arne Jørgen Rønningen

Senior konsulent

"UNDERSØKELSE" AV SYSTEM FOR RISIKOKLASSIFISERING I BANKER UNDER 3MRD.

UTVALG:

Banker inspisert i 2007 – 2009	24
-Banker med DnB NOR Adferdsscore	2
-Klassifisering "Lånetype"	1
-Uklart	2
<hr/>	
Banker i utvalget	19

PM: VEKTING ØKONOMI/SIKKERHET/ANDRE FAKTORER

Vekting økonomi fra 40 – 70 %

Snitt 54 %

PM: ØKONOMI NØKKELTALL

Gjeldsgrad alene	0
Gjeldsgrad + Brutto årsinntekt	8
Fri likviditet alene	0
Fri likviditet + Gjeldsgrad	6
Fri likviditet + Gjeldsgrad + Brutto årsinntekt	3
Betalingsevne? + betalingsvilje?	1

Dvs:

Gjeldsgrad benyttes av nesten alle (17/18).

- * Tregangersregelen er en gammel, men ikke god regel.
(Forbedring – gradering GG i forhold til inntekt og familie.)

Fri likviditet benyttes av 53 % av bankene (9 banker)

Vår anbefaling : Fri likviditet som nøkkeltall alene.

FRI LIKVIDITET – STØRST UTSAGNSKRAFT

Mangel i økonomivurderingene: Inntektstrygghet

Faktorer: Arbeidsgiver, lokalt arbeidsmarked, utdanning/erfaring, alder og helse.

RÅDGIVER PM med SIFO modellen

INNETEKTER

Lønn, utleie, pensjoner, skattefrie inntekter 64.417

BEREGNET SKATT 16.433

Disponibel inntekt etter skatt 47.984

FASTE UTGIFTER

Bil, bolig, lån, andre faste utgifter 20.641

RENTERISIKO

Disponibel likviditet før renterisiko 27.342

Renterisiko (3 %) 1.092

Disponibel likviditet etter renterisiko 26.250

HUSHOLDNINGSUTGIFTER (SIFO) 10.090

Fri likviditet etter husholdningsutgifter 16.160

SPARING

Fri likviditet etter sparing 16.160

LIKVIDITETSINDIKATOR 2,81

("Disponibel likviditet etter renterisiko" dividert med "sum husholdningsutgifter".)

Skala for klassifisering av fri likviditet: Benytt likviditetsindikator i stedet for absolutte tall for fri likviditet. Viser prosentvis romslighet på husholdningsutgiftene.

PM; ANDRE FAKTORER

4 banker med 10% vektning andre faktorer – subjektiv vurdering
Eks: Arbeidsgiver , bosted, kundeforhold, ”betalingsvilje”.

PM: SIKKERHET

Markedsverdi benyttes av alle (7) hvor oppgitt.

Krav for A klassifisering

96-100 % dekning i 70 % av bankene

120 – 125 % dekning i 30 % av bankene.

NÆRINGS LIV

NL: VEKTING ØKONOMI/SIKKERHET

Vekting økonomi 50 – 70 %.

Snitt 58 %

- * Vår og andres anbefaling: Høyere vekting økonomi på PM – og særlig NL.
- * Avgjørende: Resultatkonsekvensen av kostnadene (tap/administrasjon) og inntektene (gebyrer/strafferenter/risikoprising).
Jfr. Bank 2 ASA
- * Kostnader avhenger av bl.a av effektivisert/automatisert misligholdsbehandling.
- * Vektingen burde baseres på vitenskap og beregning, og ikke synsing

NL: ØKONOMI NØKKELTALL

Egenkapitalandel	100%
Totalkapitalrentabilitet	61%
Likviditetsgrad	56%
Cash flow/gjeld	44%
Finansieringsgrad (AM/LG)	17%
Egenkapitalrentabilitet	11%
Resultatgrad	6%

NL: ANDRE FAKTORER

35 % benytter ”andre faktorer”

Vekting 5-25%

Snitt 13%

Subjektive vurderinger – forbedrer trolig risikoklasse og senker kvaliteten.

Eksempel:

Eier / ledelse / organisasjon / marked / konkurrenter

Bør være reflektert i resultatet, hvis ikke relativt nystartet.

NL: SIKKERHETER

Typisk eksempel:

Næringsbygg	80 % av markedsverdi
Varelager	50 % av bokført
Fordringer	50 % av bokført
Driftstilbehør	35 % av bokført

Bransjedifferensiering av sikkerhetsverdier?

Kausjon på eier – mye mindre arbeid og mye høyere proveny!

Krav for A klassifisering (lite utvalg)

- * 100 % dekning i 50 % av bankene
- * 120/125 % dekning i 50 % av banken
- * Men mye mer skjønnsmessig enn på PM.

RISIKOKLASSIFISERING

Krav i årsregnskapsforskriften § 8-6

Betydning

- Kredittgivning
- Tapsavsetninger
- Risikoprising
- Risikovurdering –
 - Nivå
 - Utvikling – bransjer, områder
- Engasjementsoppfølging

Problemer:

- * Faglig kvalitet i systemet – prediksjonsevne konkurs
- * Klassifiseringens utførelse, omfang og ajourføring
- * Ingen sentral standardisering – offentlig/organisasjoner (Unntak Sp.bank 1 + DnB NOR)
- * Sammenligningsmuligheter – manglende normtall

KONKURSPREDIKSJON – Norske studier, hovedoppgaver mm.
Søkeordet ”konkursprediksjon” på bibsys.no gir 17 treff.

KONKLUSJON:

Stort forbedringspotensiale – særlig i mindre banker:

- Kvalitet – prediksjonsevne og utførelse
- Økt anvendelse – risikoprising, analyse og oppfølging
- Standardisering for porteføljesammenligning mot normtall

Ønskelig med samarbeid mellom flest mulig banker for felles løsninger med høy kvalitet.